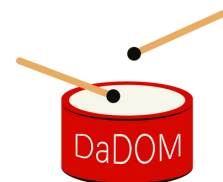

Les 1 - Tips & Activiteiten

DaDOM online docenten training

Tips & Activiteiten

Het is belangrijk dat alle betrokkenen, leerlingen en docenten, begrijpen wat muziek voor hen persoonlijk betekent. De eerste les is het perfecte moment om dit aan de orde te stellen, zodat alle leerlingen begrijpen waarom muziek belangrijk is als basis voor de rest van het DaDOM Leerlingencurriculum.

Het maakt niet uit of de student of docent geen ervaring heeft met het maken van muziek, bijna zeker zullen ze plezierige ervaringen hebben met het luisteren naar muziek. Muziek is een emotionele communicatie.

Hier zijn een aantal activiteiten die je tijdens de eerste les met je leerlingen kunt doen om ze aan het denken te zetten over muziek. Je kunt deze activiteiten in de loop van de cursus herhalen als stimulans of opfrisser.

De soundtrack van mijn leven | deel 1

Vraag jezelf af: 'Wat is je favoriete muziek en waarom? Waar komt het vandaan? Waar is het mee verbonden in je biografie?'

Onze muzieksmaak wordt vooral beïnvloed door twee periodes in ons leven. De eerste is rond de leeftijd van 7-10 jaar. Hier ervaren we de muziek van 'thuis'. Het kan de muzieksmaak van onze ouders of voogden zijn. Misschien is het niet onze smaak, maar het zal altijd emotionele herinneringen aan deze tijd oproepen. Deze herinneringen kunnen natuurlijk zowel goed als slecht zijn en daarom is het belangrijk om je bewust te zijn van de emotionele triggers die muziek met zich mee kan brengen.

De tweede periode is ruwweg van 14-25 jaar. Dit is de tijd waarin we rebelleren tegen onze opvoeding en de beproevingen van de adolescentie meemaken; eerste liefde, eerste kus enz. Hier beginnen we onze eigen muzieksmaak te ontwikkelen, die verbonden is met onze leeftijdsgenoten en onze nieuwe ervaringen. We kunnen ook op latere leeftijd nieuwe muzieksmaak ontwikkelen en deze is altijd verbonden met nieuwe emotionele ervaringen; nieuwe relaties, ingrijpende gebeurtenissen in het leven etc.

Een goede zelfreflectie is om naar je eigen favoriete muziek te kijken en te zien met wat of met wie het verbonden is. Ik kan het boek van Jude Rogers aanbevelen, 'The Sound of Being Human', waarin ze haar persoonlijke, emotionele reis beschrijft door de muziek die ze heeft gehoord en waar ze van houdt.

Co-funded by
the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Muziek is overal

De grote Amerikaanse componist John Cage zei dat al het geluid en de stilte kunnen worden georganiseerd in muziek. Dit is belangrijk omdat het ons bevrijdt van de beperkingen van een muzikale canon, die ons dicteert of we gekwalificeerd zijn of niet om muziek te maken. Een nuttige oefening is om onze ogen te sluiten en te luisteren. Wat horen we? Deze oefening sluit aan bij de les over omgevingsgeluid en welke geluiden aangenaam zijn en welke storend. We kunnen toegankelijk muziek maken aanmoedigen door groepjes van drie of vier te maken en in stilte geluiden uit de directe omgeving te verzamelen, ofwel door voorwerpen te zoeken die fysieke geluiden kunnen maken en die terug te brengen naar de groep, ofwel door ze op te nemen. Misschien moet je de leerlingen een aantal voorbeelden laten zien van geluiden en hoe ze gerangschikt kunnen worden om een stuk te maken; bijvoorbeeld een ritmisch element vinden om het stuk te ondersteunen. Buitensporige geluiden moeten worden aangemoedigd! De groepen komen dan terug en maken een stuk van een minuut en kiezen er een titel voor. Ze voeren het op voor de anderen, die een titel moeten raden. Deze eenvoudige compositietechniek stimuleert de creativiteit en het bewustzijn van geluid en de mogelijkheden ervan. Het is een techniek die zeer succesvol is gebleken bij studenten, zorgpersoneel, managers en musici.

Zelfbewuste stemmen

De meeste mensen, of het nu leraren, studenten of muzikanten zijn, zijn zelfbewust over het maken van muziek in het bijzijn van andere mensen. We hebben gezien hoe je muziek kunt maken van alledaagse geluiden en de volgende stap is muziek maken met je eigen stem. We kunnen dit op twee manieren aanpakken.

1. Namen. Vorm een cirkel. Zet een vast 4/4 ritme op met vingerklikken. Zeg op de eerste tel je naam en ga dan verder in de maat rond de kring, zodat iedereen ieders naam hoort. Stel zachtjes voor dat de verlegen mensen hoorbaar moeten zijn. Dit zal deelname aanmoedigen.
2. Toevallige geluiden. Maak een cirkel. Stel je een witgloeiende bol energie voor in je handen. Geef deze met een klap door aan je buurman of buurvrouw. Doe dit zo snel mogelijk en maak oogcontact. De energie moet heel snel de cirkel rondgaan. Stimuleer heupbewegingen en oogcontact, zoals bij het doorgeven van een rugbybal (de meeste mensen hebben geen rugby gespeeld, maar dat maakt niet uit. Het maakt het spel gekker en dat stimuleert de speelsheid). Verander onverwacht van richting en dit genereert meestal een stemreactie van mensen die verrast zijn. Voeg het sturen van de energie over de cirkel toe, opnieuw mensen verrassen. De geluiden die de deelnemers maken zijn dan het begin van muziek maken. Stimuleer het gebruik van willekeurige geluiden bij het sturen van de energie. Deze geluiden kunnen beschrijven hoe je de energie verstuurt, bijvoorbeeld snel of langzaam, hard of zacht. Er zijn geen 'goede' of 'slechte' geluiden. Alle geluiden zijn goed! De geluiden kunnen ook woorden zijn, zoals een begroeting.
3. Combineer a) en b) door de ontvanger van de energie te noemen. Dit gaat stevast fout!

Woorden als muziek

Het gesproken woord is een geweldige bron van muziek. Rangschik de deelnemers in groepjes van drie (vier kan ook als dat nodig is). Laat elke deelnemer van links naar rechts zijn naam zeggen. Herhaal dit tot er een ritme ontstaat. Merk op dat er ook een melodie ontstaat. Verander de volgorde door van rechts naar links te gaan. Wat maakt dat voor verschil? Verander het ritme. Herhaal de namen. Dit is nu een muziekstuk. Overdrijf de melodie door de klemtonen te veranderen. Denk na over hoe verschillende talen de melodie accentueren, bijvoorbeeld Italiaans. Probeer eenvoudige begroetingen: 'hallo', 'goedemorgen' enz. Kan dit worden gebruikt om een verzoek of instructie begrijpelijker te maken? Vraag eventueel hoe proza in poëzie kan veranderen door ritme, lijn en accent. Neem voorbeelden van songteksten en hoe die bij muziek passen.

Soundtrack van mijn leven | deel 2

Moedig de leerlingen aan om na te denken over hun eigen afspeellijsten en informatie in te winnen over de afspeellijsten van familie, vrienden en burens. Hebben mensen afspeellijsten voor hun smartphone? Zo niet, waar vind je dan hun favoriete muziek? Hoe toegankelijk is die? Ontdek waarom hun muziek zo belangrijk voor hen is. Deel en vergelijk met je eigen ervaring.

